

Nye naboer og nytt samarbeid

Leder i Norsk psykiatrisk forening, Lars Lien og president i Tannlegeforeningen, Heming Olsen-Bergem. Foto: Kristin Aksnes/Tannlegetidende.

I mars i år flyttet NTF inn i Legenes hus. Har det betydning for Norsk psykiatrisk forening, spørres det på Legeforeningen.no?

Det er allerede et samarbeid i gang med blant annet Norsk psykiatrisk forening og

Norsk forening for allmenntidning. Hva tenker du om initiativet fra NTF, Lars Lien, leder i Norsk psykiatrisk forening (Npf)?

– Jeg synes det er et viktig initiativ fordi munnhelse er forsømt for vår pasientgruppe.

Dårlig munnhelse bidrar til lav livskvalitet, kan gi smerter og dårlig artikkulasjon og bidrar ofte til dårligere ernæring. Og alle disse faktorene kan bidra til økt sykkelighet og dødelighet.

– Hvorfor mener du at det er viktig med et samarbeid mellom NTF og Npf i denne saken?

– Fordi regelverket er så komplisert og tannbehandling så dyrt for vår pasientgruppe at det sjelden prioriteres, og derfor øker risikoen for enda større skader i munnhulen. Vi har et felles ansvar for å løfte frem munnhelsen til pasienter med psykiske lidelser.

– Jeg er helt enig i at regelverket er komplisert, sier NTFs president, Heming Olsen-Bergem.

– Regelverket som omhandler rettighetene til denne pasientgruppen omfatter både Tannhelsetjenesteloven og Lov om Folketrygd, og det kan være vanskelig å vite når man har rettigheter og etter hvilken lov. I tillegg er forskriften og rundskrivet til Folketrygdloven skrevet på en slik måte at det er vanskelig å forstå for pasientgruppen (og for helsepersonellet). Når det gjelder kommentaren om at behandlingen er dyr, er svaret mitt både ja og nei. Dersom pasienten har rettigheter innenfor tannhelsetjenesteloven, vil behandling kunne tilbys i den fylkeskommunale tannhelsetjenesten. Der er ikke behandlingen dyr for pasienten. Hvis pasienten derimot har rettigheter gjennom stønadsordningen i folketrygden, vil behandlingen bli dyrere. Den private tannhelsetjenesten i Norge er en helprivat tjeneste. Den er basert på prinsippet om fri pris og skal styres av tilbud og etterspørsel. Den er derfor ikke sammenlignbar med fastlegene, hverken med tanke på koblingen til Staten eller med tanke på investeringene som er nødvendig. Det er svært dyrt utstyr på et tannlegekontor. Dette gjør samlet at det er dyrere å gå til tannlege i privat sektor enn hva man er vant til ved øvrige helsetjenester. Man kan på mange

måter sammenligne dette med psykiater som er etablert privat uten avtalehjemmel.

– Det var du og NTF som tok initiativet til et samarbeid om et brev til Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) like etter at du overtok som president 1. januar i år. Hva var det som fikk deg til å prioritere denne tematikken så høyt?

– NTF har jobbet systematisk mot helsemyndighetene i mange år for å bedre systemet for en rekke pasientgrupper. Dagens lovverk er gammelt og utdatert og treffer ikke de gruppene loven var ment å treffe. Utviklingen i samfunnet og i øvrig helse- og omsorgstjeneste har løpt fra «vår» lov, som er fra 1984. At loven er utdatert, er aller mest tydelig innenfor psykisk helse og rus. Lovene gir pasientene rettigheter bare på det tidspunktet hvor de etter min oppfatning har minst kapasitet til å gjennomføre tannbehandling. Denne lovmessige begrensningen er slik jeg ser det å ta fra pasienter de rettigheter som de etter lovenes intensjoner er ment å ha, og det var derfor veldig naturlig å starte med nettopp denne pasientgruppen. Det er behov for et nytt lovverk som regulerer tannhelsetjenesten og en helhetlig gjennomgang av tjenesten. NTF har bedt politikerne om en slik gjennomgang i mange år.

Det er ikke bare Npf og Lars Lien som har satt sin underskrift på brevet til HOD. Du har invitert flere?

– Jeg startet med å invitere Npf og Psykologforeningen, som begge var umiddelbart interessert. Vi avtalte å ta en kaffekopp nede hos Håkon Skard i Psykologforeningen for å snakke litt om hva vi kunne gjøre med dette. Bare noen dager før hadde jeg et møte med Marte Kvittum Tangen, som er leder for Norsk forening for allmenn-

medisin. Der ble det veldig fort klart at de selvfølgelig også måtte være med på møtet. Vi hadde mye å prate om. Samarbeidet har fungert utmerket og vi har vist oss å være en effektiv allianse. Det er en glede for NTF å samarbeide med så engasjerte og dyktige fagfolk.

– Hva håper du skal komme ut av denne henvendelsen til Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)?

– Jeg håper selvfølgelig at HOD, Regjeringen og Stortinget ser problemene med lovverket og gjør noe med det umiddelbart. Realistisk sett tror jeg at de enkelt kan gjøre noe med rundskrivet til folketrygdens stønadsordning, da en slik endring ikke innebærer lovendring. Endringer i Tannhelsetjenesteloven tror jeg nok blir vanskelig. Et problem er at de to henger sammen i og med at de dreier seg om samme pasientgruppe. Endrer man bare den ene vil det kunne føre til en dreining av hvor pasientgruppen får behandlingstilbudet sitt. Vi skal uansett stille forberedt og kjempe for et bedre tilbud til mennesker med psykiske lidelser og rusavhengighet.

– Hva tenker du ellers om naboskapet mellom NTF og Legeforeningen. Vil samlokalisasjon bidra til mere samarbeid?

– NTF har funnet sitt hjem i femte etasje i Legenes hus. Her trives vi svært godt så langt. Det er ikke tvil om at en samlokalisasjon forenkler et allerede godt samarbeid. Vi har allerede hatt mange gode samarbeidsmøter og flere er planlagt. På veldig mange områder har vi felles interesser og felles mål. Nå kan vi hjelpe hverandre å nå dem. Samarbeidet styrker både NTF og for Legeforeningen. Jeg er svært optimistisk med tanke på hva vi kan få til sammen i tiden fremover.